

4.1 Werk je voor loon of voor winst?

- Werknemer = je werkt in loondienst in opdracht van een werkgever en je ontvangt loon
- Werkgever = je werkt als zelfstandige met werknemers in dienst en de nettowinst is je inkomen
- zzp = zelfstandige zonder personeel, je werkt als zelfstandige zonder werknemers in dienst en de nettowinst is je inkomen
- Arbeids-overeenkomst = een afspraak tussen werkgever en werknemer over de arbeidsvoorwaarden zoals werktijd en loon
- Vaste dienst = onbepaalde tijd, de overeenkomst loopt door zolang deze niet wordt opgezegd
 - Tijdelijk deinst = bepaalde tijd, de overeenkomst stopt op een vooraf afgesproken moment (bijv. halfjaar, jaar)

Ondernemingsvorm	Eigendom	Aansprakelijkheid	Belasting
Eenmanszaak	één eigenaar	Zakelijkvermogen en privévermogen	Inkomstenbelasting
Vof (Venootschap onder Firma)	Meerder eigenaren	Zakelijkvermogen en privévermogen	Inkomstenbelasting
B.v. (Besloten Venootschap)	Aandeelhouder op naam	Alleen zakelijk vermogen	Venootschapsbelasting
N.v. (Naamloze Venootschap)	Aandeelhouder naamloos	Alleen zakelijk vermogen	Venootschapsbelasting

Vennoot = eigenaar

Stichting

- is opgericht om een bepaald doel te bereiken.
- inkomsten zijn meestal donaties of subsidies.
- wordt geleid door een bestuur.
- de winst mag niet uitgekeerd worden aan het bestuur, maar moet weer in de stichting gestopt worden om het doel van de stichting te bereiken.
- Een stichting kan werknemers in dienst hebben.

4.2 Welke wetten werken?

Arbeidsrecht

- **Arbowet** = geeft regels voor veilige en gezonde arbeidsomstandigheden
- **Arbeidstijdenwet** = geeft regels voor werk- en rusttijden
- **Algemene wet** = verbied het maken van onderscheid op basis van gelijke behandeling = geslacht, ras, leeftijd of afkomst
- **Wet werk en Zekerheid** = een werknemer mag alleen ontslagen worden met toestemming van het UWV of een rechter.
- **Wettelijk minimum Loon** = een door de overheid vastgesteld loon waaronder een werkgever geen loon mag uitbetalen. Voor jongeren (< 23 jaar) geldt er een minimumjeugdloon

Transitievergoeding = ontslagvergoeding door werkgever aan werknemer als die langer dan twee jaar in dienst is geweest voordat hij ontslagen werd

Arbeidsparticipatie = arbeidsdeelname, het deel van de bevolking dat tot de werkende beroepsbevolking behoort. De overheid probeert de arbeidsparticipatie te stimuleren door:

- Recht op deeltijdwerk
- Kinderopvangtoeslag
- Algemene wet gelijke behandeling

Sociale verzekeringen = verzekering tegen verlies van inkomen

- **Volksverzekeringen** = voor heel het volk
- **Werknemersverzekeringen** = voor werknemers
 - **WIA** = geeft een uitkering aan arbeidsongeschikte werknemers
 - **WW** = geeft een uitkering aan werknemers die niet door hun eigen schuld werkloos worden

Loon = de prijs van arbeid

- **Laag loon** = veel aanbod van arbeid, weinig vraag naar arbeid
- **Hoog loon** = weinig aanbod van arbeid, veel vraag naar arbeid

4.3 Is het druk op de arbeidsmarkt?

Concurrentie = de strijd tussen twee of meer bedrijven om de consument
Concurrentie-positie = in hoeverre een bedrijf in staat is te concurreren met andere bedrijven

Werkgelegenheid = alle arbeidsplaatsen bij bedrijven en overheid

Productiesectoren

- Primaire sector = goederen, bedrijven die hun producten uit de natuur halen
- Secundaire sector = goederen, bedrijven die producten bewerken
- Tertiaire sector = diensten, bedrijven die diensten verkopen met het doel om winst te maken
- Quartaire sector = diensten, bedrijven die diensten verkopen niet met het doel om winst te maken

Arbeidsmarkt = het geheel van vraag naar arbeid en het aanbod van arbeid

- Vragers = werkgevers (werkgelegenheid)
- Aanbieders = werknemers (beroepsbevolking)

Arbeidsmarkt soorten

- Krappe arbeidsmarkt = meer vraag naar arbeid dan aanbod van arbeid
→ bedrijven komen moeilijker aan personeel → lonen stijgen → werkgelegenheid daalt
- Ruime arbeidsmarkt = meer aanbod van arbeid dan vraag naar arbeid
→ bedrijven komen makkelijker aan personeel → lonen dalen → werkgelegenheid stijgt

Niet-beroepsbevolking = alle mensen van 15 jaar tot de pensioengerechtigde leeftijd die niet willen of kunnen werken

Beroepsbevolking = alle mensen van 15 jaar tot de pensioengerechtigde Leeftijd die werken of willen werken

- Werkzame beroepsbevolking = hebben betaald werk
- Werkloze beroepsbevolking = hebben geen betaald werk, maar zoeken naar betaald werk, en zijn direct beschikbaar

UWV = een overheidsinstelling die je helpt bij het

- Vinden van een baan
- Beoordelen of je recht hebt op een uitkering

Sectoren

- Formele sector = betaalde arbeid
 - Wit werk = je betaald belasting over je loon
 - Zwart werk = je betaald geen belasting over je loon (verboden)
- Informele sector = onbetaalde arbeid
 - Grijs werk = vrijwilligerswerk of huishoudelijk werk

4.4 Als er geen werk is

Werkloosheid = aanbod van arbeid is groter dan de vraag naar arbeid (ruime arbeidsmarkt)

Gevolgen van werkloosheid zijn:

- Inkomensverlies
- Onzekerheid / onrust
- Eenzaamheid
- Nutteloosheid
- Ontevreden over maatschappij
- Kosten voor maatschappij (uitkeringen)

Soorten werkloosheid

- Structurele werkloosheid = producenten (aanbodzijde) gaan op een blijvende manier anders produceren
 - Technologische ontwikkeling / innovatie
 - Mechanisatie = productie met machines
 - Automatisering = productie met computers / robots
 - Outsourcing = productie verhuizen naar buitenland
 - Reorganisatie = stoppen met productie
 - Kwalificatie eisen = niet de juiste opleiding voor het werk
- Conjuncturele werkloosheid = consumenten (vraagzijde) hebben tijdelijk dalende bestedingen
- Frictiewerkloosheid = een korte periode tussen twee banen in of tussen studie en een baan in
- Seizoenswerkloosheid = een bepaald deel van het jaar waarin de vraag naar arbeid lager is dan het aanbod van arbeid
- Regionale werkloosheid = een bepaald gebied waarin de vraag naar arbeid lager is dan het aanbod van arbeid

Verborgen Werkloosheid = werklozen die niet meegerekend worden in de officiële statistieken omdat:

- Mensen willen wel werken, maar hebben zich niet ingeschreven als werkzoekende bij het UWV
- Mensen die werkzaam zijn in de informele sector
- Mensen die nog een opleiding gaan doen, omdat ze denken geen kans te maken op werk
- Mensen die vervroegd stoppen met werken

Bestrijding van werkloosheid

- Overheid
 - Belastingmaatregelen = belasting verlagen, waardoor de koopkracht van consumenten stijgt en producenten meer geld overhouden om te investeren
 - Bestedingen = investeren in infrastructuur of innovatie
- Producenten
 - Concurrentiepositie = goedkoper produceren, waardoor ze meer kunnen verkopen
 - Investeren = investeren in innovatie
- Consumenten
 - Koopkracht = vergroten van inkomen